

Atskats par zemeņu eksperimentu

ERAF līdzfinansēta projekta “Eiropas zaļā kursa noteikto vidi saudzējošo tehnoloģisko risinājumu izstrāde un ieviešana dārzkopībā Latvijā” (GreenHort, Nr.1.1.1.1/20/A/169) ietvaros trīs vietās: Dārzkopības institūtā un divās projektā iesaistītajās bioloģiskajās saimniecībās 2021. gada pavasarī ierīkots izmēģinājums par jaukto stādījumu izmantošanu zemenēm. Izmēģinājuma mērķis ir izvērtēt dažādu blakusaugu ietekmi uz zemeņu ražību un fitosanitāro stāvokli, lai atrastu efektīvāko un vidi saudzējošāko metodi zemeņu rindstarpu izmantošanai. Katrā no saimniecībām ir atšķirīgi augsnes apstākļi, kas ļaus pilnvērtīgāk izvērtēt jaukto stādījumu ietekmi. Izmēģinājumā zemenēm visās saimniecībās stādīšanai tika izmantoti ‘‘frigo’’ A kategorijas stādi, šķirne ‘Malwina’. Kopumā izmēģinājumā tiks vērtēti trīs dažādi jaukto stādījumu varianti, kuros zemenes tiks audzētas trīs sezonas, bet blakusaugi katru gadu tiks mainīti. Blakusaugi tiek audzēti katrā otrajā zemeņu rindstarpā, bet pārējās rindstarpas tiek mulčētas ar salmiem. Kā kontrole izmantots variants ar tradicionālo audzēšanas tehnoloģiju, kur visas rindstarpas mulčētas ar salmiem. 2021. gada sezonā izmēģinājumā visos trīs jaukto stādījumu variantos, katrā otrajā rindstarpā tika audzēts viengadīgais jeb inkarnāta āboliņš, bet nākamajā gadā katrā no variantiem tiks audzēti citi blakusaugi. Aizvadītajā sezonā izmēģinājumā visās saimniecībās pēc zemeņu noražošanas vērtēta zemeņu veģetatīvā attīstība un veselīgums. Dārzkopības institūtā vērtēta arī zemeņu ražība un ogu kvalitāte. Inkarnāta āboliņa audzēšana zemeņu rindstarpās nebija būtiski ietekmējusi zemeņu veģetatīvo attīstību un augu veselīgumu abās bioloģiskajās saimniecībās, taču Dārzkopības institūta stādījumā Pūrē bija vērojams, ka labāka veģetatīvo daļu attīstība zemenēm bija kontroles variantā, kas, iespējams, skaidrojama ar labāku mitruma nodrošinājumu augiem ar salmu mulču uz augsnes, jo pavasaris un vasara līdz pat jūlija otrajai pusei raksturojās ar zemu nokrišņu daudzumu un augstu gaisa temperatūru jūnijā un jūlijā. Zemeņu ražību un ražas kvalitāti inkarnāta āboliņa audzēšana kopumā nebija būtiski ietekmējusi, taču variantos ar inkarnāta āboliņu bija zemāka ogu vidējā masa nekā kontrolē, kas arī skaidrojama ar samazinātu mitruma nodrošinājumu āboliņa variantos. 2021. gada rudenī visās saimniecībās izmēģinājumā uzstādīti augsnes sensori, kas ļaus precīzāk novērtēt mitruma nodrošinājumu augiem.

sagatavots 17.02.22